

Den næste sag på dagsordenen var:

3) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 98:

Forslag til folketingsbeslutning om visumtvang for indrejsende fra det tidligere Jugoslavien.

Af Pia Kjærsgaard (FP) m.fl.
(Fremsat 28/5 93).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Indenrigsministeren (Birte Weiss):

Allerede i sidste uge fremkom der under regdegørelsesdebatten om regeringens handlingsplan på udlændingeområdet naturligvis en del indlæg om de spørgsmål, vi skal drøfte her i dag.

Fremskridtspartiet ønsker, som det udtrykkes i det foreliggende beslutningsforslag, at der indføres visumtvang for indrejsende fra det tidligere Jugoslavien – hverken mere eller mindre. Jeg tror, at man kan karakterisere det som unuanceret automatænkning. Fremskridtspartiet har – og dér er jeg tilbage ved det automatiske – end ikke ulejlighet sig med at ændre ordlyden af sit tidligere forslag, sådan at det var i overensstemmelse med regeringsomdannelsen.

Jeg har bemærket, at der i forslaget er en opfordring til justitsministeren om at tage sig af denne sag. For god ordens skyld skal jeg gøre opmærksom på, at ved regeringsdannelsen blev udlændingeområdet overført til Indenrigsministeriet, og det understreger vel egentlig meget godt den automatreaktion, som jeg før beskrev, men det, der er min pointe, er, at for regeringen er tingene noget mere nuancerede.

For det første synes jeg, at man for sammenhængens skyld må nævne, at der i dag er visumpligt for personer fra Serbien, Montenegro og fra Makedonien. Det er der som bekendt ikke for folk, der kommer fra Bosnien-Hercegovina. Baggrunden herfor er, at vi – og her taler jeg om holdningen hos regeringspartierne, både før vi kom i regering og efter – har ment, at der foreligger helt særlige forhold i relation til personer fra det borgerkrigsramte Bosnien-Hercegovina.

Jeg behøver vel ikke at gøre opmærksom på, at det er forfærdende, hvad vi oplever i denne del af Europa. Det skulle heller ikke være nødvendigt at gøre opmærksom på, at vi har et klart og særligt ansvar for på den bedst tænkelige måde at bidrage til at afhjælpe situationen for de mennesker, der er berørt af krigen.

Det er et centralt element i regeringens politik i relation til det tidligere Jugoslavien, at tyngden i den økonomiske og praktiske hjælp bør ligge i nærområdet. Det har vi drøftet masser af gange i de seneste måneder her i Folketinget, og derfor skal jeg om dette blot indskrænke mig til at understrege, at det har vi altid ment, og det gør vi fortsat.

Men samtidig er det nødvendigt, hvis vi skal drøfte disse ting vederhæftigt, også at gøre opmærksom på, at Danmark jo igennem de konventioner, vi er med i, også har forpligtet sig til at modtage folk, der umiddelbart har beskyttelse behov, og som kommer fra det tidligere Jugoslavien. Derfor er det ikke tilstrækkeligt alene at tale om hjælpen i nærområderne, det er også nødvendigt at tale om den hjælp, vi kan yde i vore egne lande.

Regeringens holdning til Fremskridtspartiets forslag er derfor, at vi afviser ubetinget visumtvang.

Til gengæld er vi optaget af, om vi i højere grad kan målrette den danske indsats, så vi får hjulpet flest muligt af dem, der har det mest påtrængende behov for beskyttelse. Derfor er vi netop nu i færd med at undersøge og overveje, om vi bør ændre den danske praksis med hensyn til at give midlertidig opholdstilladelse.

Baggrunden herfor er som bekendt den, at vi har foretaget nogle undersøgelser af rejsemønstrene fra Bosnien-Hercegovina i det tidligere Jugoslavien, og at det har vist sig, at et stort antal forud for indreisen til Danmark i længere tid har befundet sig i en forholdsvis sikker situation i de omkringliggende lande.

Jeg kan oplyse, at jeg har modtaget en opfølgning af den første undersøgelse. Direktoratet for Udlændinge og rigspolitiet har i fællesskab analyseret rejsemønstret for de fleste af de spontane asylansøgere fra Bosnien-Hercegovina, der er indrejst i ugerne 19, 20 og 21, det vil sige i perioden fra 10. til 30. maj. Konklusionen er stort set den samme som den, man kunne drage af den første undersøgelse. Også her er der tale om, at der er en gennemsnitlig

[Indenrigsministeren]

samlet opholdstid uden for Bosnien-Hercegovina inden indreisen i Danmark på 7-8 måneder. Jeg kan føje til, at det samme gør sig gældende for dem, der har haft ophold på under et halvt år. Også for dem, der har haft ophold på mere end et halvt år, gælder stort set det samme.

Resultatet af disse undersøgelser gør naturligvis, at vi nøje må overveje spørgsmålet om, hvorvidt der skal foretages ændringer, således at den danske hjælpeindsats i højere grad målrettes mod dem, der har allermost behov for hjælpen. Men som det har været fremhævet mange gange – ikke blot af mig, men også af mange andre her i løbet af de seneste uger – er det ikke nogen enkel sag.

Alligevel er vi i øjeblikket i gang med at afdække, hvilke muligheder der er for, at vi i vore regler og i vores hjælpeindsats i højere grad kan få den ønskede målretning af indsatsen. Som jeg nævnte, bør vi koncentrere os om personer, der har det mest umiddelbare behov for midlertidig beskyttelse i forbindelse med det, der foregår i krigsområderne. En af de muligheder, vi undersøger, er at gå ind i nærområdet og eventuelt udpege eller invitere personer, som umiddelbart har behov for beskyttelse. I forbindelse med overvejelserne herom var jeg i mandags til møde i Genève til en udredning, en første meningsudveksling med flygtningehøjkommissæren om disse ting. Sverige og Norge var også repræsenteret ved mødet, og jeg havde lejlighed til at præsentere den aktuelle situation i Danmark og selvfølgelig også tage lidt hul på de overvejelser, man kunne gøre sig i den forbindelse. Det er klart, at det i høj grad vil være ønskeligt, at iværksættelsen af et eventuelt projekt – allerhelst et skandinavisk – sker i samarbejde med UNHCR.

På mødet blev det ikke i detaljer drøftet, hvordan en eventuel tilstedeværelse og udvælgelse eller invitation i nærområdet kan tilrettelægges i praksis, men omvendt var der en så stor interesse for et sådant projekt, at der blev truffet beslutning om, at der allerede på fredag vil blive afholdt et møde her i København, hvor man vil gå videre med drøftelsen af disse spørgsmål. I det møde vil der deltage repræsentanter fra UNHCR og fra de tre nordiske lande.

Jeg vil gerne til slut understrege, at det er for tidligt at udtale sig om, hvad der kommer ud af

disse drøftelser, og hvordan man eventuelt skulle kunne forholde sig til et efterfølgende udspil. Men det afgørende er, at vi får afdækket samtlige aspekter i sagen, og så langt er vi altså ikke nået endnu. Derfor er det indlysende, at det er noget, vi kommer til at vende tilbage til.

Men én ting ligger i hvert fald helt klart, og det er, at regeringen ikke kan tilslutte sig Fremskridtspartiets beslutningsforslag. Den ytring er vel ikke særlig overraskende; den ligger i fortsættelse af alle tidligere debatter på dette område. Regeringen er og har hele tiden været imod ubetinget visumpligt.

Dorte Bennedsen (S):

I bemærkningerne til dette forslag siges det direkte, at hvis vi får indført visumtvang, kan vi afvise stort set alle asylansøgere ved grænsen, fordi de er rejst gennem et eller flere sikre lande på deres flugt fra Jugoslavien.

Konsekvensen af denne tankegang er, at Danmark altså ikke længere skal deltage i løsningen af det største flygtningeproblem, Europa har oplevet siden Anden Verdenskrig, og Fremskridtspartiets begrundelse herfor er, at vi i 1992 modtog ca. 9.000 asylansøgere fra eks-Jugoslavien. I betragtning af det samlede problems størrelse kan man jo unægtelig i høj grad diskutere, om 9.000 er mange. Fattige østeuropæiske lande som Polen og Ungarn modtog henholdsvis 50.000 og 100.000 og Kroatien, som jo også er et selvstændigt land og endda anerkendt af Danmark, et sted mellem 700.000 og 800.000.

Socialdemokratiet deler ikke Fremskridtspartiets holdninger, og vi mener ikke, at Danmark, fordi vi tilfældigvis er omgivet af sikre lande, skal undrage os at tage del i løsningen af dette flygtningeproblem. Så længe lande som f.eks. Ungarn og Polen, der jo unægtelig har mange andre problemer at slås med, har taget væsentlig flere asylansøgere end Danmark, kan vi anstændigvis ikke henvise asylansøgerne til, at de blot kan slå sig ned i disse lande.

Som bekendt viste indenrigsministerens undersøgelse, at en væsentlig del af de bosniske flygtninge, der i en given periode kom til Danmark, i en længere periode havde opholdt sig i et tredjeland. Det er af visse partier blevet udlagt, som om de har været i et sikkert tredje-

[Dorte Bennedsen]

land. Det står der ikke i undersøgelsen, og der kan også sættes et meget stort spørgsmåltegn ved, hvor megen sikkerhed der er for den bosniske muslim, som i en periode har måttet klare sig igennem i Serbien. Efter UNHCR's opfattelse kan bosniske flygtninge ikke regne med sikker beskyttelse i Serbien, Montenegro eller Kroatien. Det skyldes flere forhold, men især at det politiske klima er ændret i mere fjendtlig retning både i Serbien, Montenegro og Kroatien, og rent faktisk har der været tilfælde, hvor Serbien har returneret bosniske flygtninge. Man frygter, at det samme vil ske i Kroatien, hvis det europæiske samfund lukker af og dermed forventer, at strømmen af disse flygtninge skal forblive i Kroatien.

Undersøgelsen fra sidste uge viser, at 542 bosniske asylansøgere havde haft længerevarende ophold i et tredjeland, inden de kom til Danmark. I lyset af UNHCR's vurderinger om sikkerhed i området er det vigtigt at notere sig, at 475 af disse personer kom fra ophold i netop Serbien, Montenegro og Kroatien.

Men noget i undersøgelsen tyder på, at der i et vist omfang er tale om, at udenforstående med henblik på at tjene penge har sat i system at organisere busrejser til Skandinavien, og de hidtidige oplysninger tyder på, at dette især sker fra en bestemt lejr drevet af tyrkisk Røde Kors, en lejr, hvor flygtningene efter UNHCR's vurdering har opnået en rimelig beskyttelse. Hvis de foreløbige oplysninger viser sig at holde stik, finder vi dette klart uacceptabelt, og derfor finder vi også, det er godt, at ministeren sammen med de svenske og norske myndigheder har taget kontakt til Flygtningehøjkommissariatet for at drøfte, om det er muligt at finde en løsning.

Under debatten i sidste uge gav vi tilsagn om, at vi gerne vil medvirke til at finde en løsning. Målet må på den ene side være, at vi ikke bruger kræfter på de flygtninge, som har opnået beskyttelse i et tredjeland, og på den anden side, at vi ikke bygger en mur ved de danske grænser og ikke laver et system, som udelukker spontanflygtninges muligheder for at søge asyl her i landet.

Den gruppe, der her er tale om, og som muligvis kommer fra sikre områder, er jo alle bosniere, som, hvis de bliver i Danmark, falder ind under loven om midlertidigt ophold. Og hvis vi skal udskille og returnere dem, som

kommer fra et sikkert tredjeland, er den nuværende åbenbart grundløs-procedure ikke et helt hensigtsmæssigt instrument.

Jeg vil derfor bede ministeren om, at det må indgå i overvejelserne og i drøftelserne med UNHCR, om man ikke i forbindelse med lovforslag nr. L 282 om midlertidigt ophold, som vi har under behandling her i huset, kunne indarbejde en særlig åbenbart grundløs-procedure, som ikke tager stilling til asylbehovet, som den nuværende procedure gør, men som i løbet af én eller højst to dage tager stilling til, om personerne kommer fra et sikkert tredjeland, altså en åbenbart grundløs-procedure, skal vi sige, skræddersyet til de problemer, vi her står over for.

Om forslaget skal jeg blot endnu en gang sige, at vi ikke kan støtte det.

Helge Adam Møller (KF):

Det Konservative Folkeparti er enig i, at der skal indføres visumkrav over for de dele af eks-Jugoslavien, hvor vi ikke allerede har gjort det; den holdning har vi haft i mere end et halvt år. Det siger jeg kun, fordi bemærkningerne antyder, at det er en holdning, vi har haft i 14 dage eller 3 uger. Den daværende konservative justitsminister kom med tanken og ideen og forhandlede med Folketingets partier om den allerede i november 1992.

Så bed jeg mærke i, at indenrigsministeren i sin tale blandt mange andre ting også nævnte, at tyngden af Danmarks økonomiske hjælp bør ligge i nærområderne; det var regeringens overordnede politik. Det er vi utrolig enige i, men jeg vil gerne spørge, hvordan det hænger sammen med, at vi i Danmark anvender over 5 mia. kr. til behandling af flygtninge og asylansøgere, og at vi i øjeblikket anvender ca. 200 mio. kr. om året til indsatsen i Jugoslavien. For hver 25 kr., vi anvender i Danmark, anvender vi 1 kr. i Jugoslavien, i nærområderne. Er det i overensstemmelse med regeringens holdning?

Den anden ting, jeg bed mærke i, var, at ministeren sagde, at vi er forpligtet til at hjælpe flest muligt, fordi det er forfærdeligt, hvad vi oplever. Jeg er helt enig i begge udsagn. Men i øjeblikket hjælper vi mere end 10.000 i Danmark, og vi ved, at det store flertal af de mere end 10.000 ikke havde noget akut behov for hjælp, da de kom til Danmark, fordi de kom fra en flygtningelejr eller fra privat indkvartering.

[Helge Adam Møller]

Tallene er jo yderligere bekræftet. Under den store debat i torsdags sagde mange fra regeringspartierne og også andre, at vi ikke kunne lægge afgørende vægt på en undersøgelse, der kun omfattede 2 uger og knap 600 ansøgere. Nu har ministeren lige sagt, at vi har en undersøgelse, der omfatter 5 uger, altså over 1 måned, og tendensen i samtlige 5 uger er nøjagtig den samme: Mere end 90 pct. af dem, der i øjeblikket kommer til Danmark fra Bosnien, har forladt borgerkrigens gru i september, oktober, november og december. Gennemsnitstiden er 7 til 8 måneder; de har altså forladt krigsområderne i efteråret 1992.

Det fører til, at vi mener, at når der skal indføres et visumkrav, er der mange gode grunde til det. Det overordnede er selvfølgelig det, som jeg lige har nævnt, at de fleste af dem, vi modtager i øjeblikket, har forladt Bosnien i efteråret. De har opholdt sig i områder, hvor de måske ikke levede særlig godt, det er jeg helt overbevist om, men hvor de ikke var i akut fare. De havde altså fået beskyttelse enten i nærområdet eller i andre europæiske lande. Og vi skal efter min og De Konservatives mening ikke bruge mange hundrede millioner kroner – man taler nu om over 1 mia. kr. – på at hjælpe de mere end 10.000 her i Danmark, når de ikke var i livsfare. Hvis vi anvendte nøjagtig den samme milliard kroner i nærområdet, ville vi kunne hjælpe 8 eller 10 gange så mange. Derfor er det, vi siger: I stedet for at hjælpe 10.000 i Danmark, så lad os hjælpe 100.000 i nærområdet.

Vi skal også huske, at langt over 90 pct. af de bosniere, der kommer til Danmark, efter at de har forladt Bosnien for 7-8 måneder siden, har passeret to eller flere sikre lande, hvor de kunne have fået hjælp, inden de er nået frem til Danmark. Min konklusion er derfor klart, at hvis man vil hjælpe flest mulige flygtninge fra eks-Jugoslavien – det er det, regeringen siger at den vil, og det tvivler jeg ikke på – skal vi gøre 3 ting.

Vi skal for det første indføre et visumkrav. Vi skal for det andet fortsat lade mennesker, som er specielt hårdt ramt, folk fra krigsfangelejre, folk, som er sårede, komme til Danmark. Og der kan udmærket ske den udvælgelse i området, som ministeren også selv taler om, ved FN's og danske udsendinges hjælp. Selv om vi har et visumkrav – ikke et ubetinget vi-

sumkrav, det har vi aldrig nogen sinde talt om, men et visumkrav – kan man jo give visum til de mennesker, som man føler har et særligt behov, og lade dem komme til Danmark. For det tredje skal vi anvende resten af de rådige ressourcer i nærområdet til gavn for langt flere end dem uden akut behov, som vi nu hjælper i Danmark.

Birthe Rønn Hornbech (V):

Det er mere end et halvt år siden, at den daværende justitsminister, hr. Engell, i samråd med bl.a. Socialdemokratiet indførte visumtvang for rejsende fra dele af Jugoslavien. På et senere tidspunkt – lige efter jul – fremførte hr. Engell over for de politiske partier ønske om, at denne visumtvang blev udvidet til at gælde Bosnien-Hercegovina. Det er jo et område, der henhører under ministerens kompetence. Det kunne man ikke få Socialdemokratiet og andre politiske partier med til, og derfor afstod KV-regeringen fra at indføre visumtvang. Det kan man jo egentlig godt ærgre sig over i dag, men sådan blev det.

Siden har både V og K fremført det som et ønske – og det er fortsat Venstres ønske – at få indført visumtvang. Vi bliver ved med at sige det til indenrigsministeren, hver gang vi diskuterer tingene i offentligheden, i Folketinget og til møder. Begrundelsen er naturligvis, at vi finder – som så ofte før sagt – at det er asocialt at stille de mennesker bedre, der er i stand til at rejse herop.

Hvad angår ministerens egen undersøgelse, vil jeg gerne sige, at vi respekterer, at ministeren selv analyserer problemerne og lægger dem åbent frem. Men den viser altså også, at behovet for på en eller anden måde at få begrænset tilgangen til Danmark, så vi i højere grad selv kan vælge, bliver mere og mere påtrængende. Derfor mener vi, at det er rigtigt at indføre muligheder for at kunne afvise ved grænsen.

Jeg ved ikke, om jeg misforstod ministeren. Jeg syntes, jeg hørte ministeren sige, at der var internationale konventioner at tage hensyn til. Det er vi de første til at være enige i. Men jeg vil gerne bede ministeren bekræfte, at der ikke er nogen internationale konventioner, der forhindrer, at vi afviser ved grænsen, når asylansøgere kommer fra et sikkert land – tværtimod.

[Birthe Rønn Hornbech]

Jeg hørte fru Dorte Bennedsen tale om åbenbart grundløs-proceduren. Jeg vil gerne bede ministeren bekræfte, at disse to ting, som tit bliver forvekslet, ikke har noget med hinanden at gøre. Visumtvang er muligheden for at kunne afvise ved grænsen for derved i højere grad at sikre, at vi får de allerdårligst stillede herop. På det punkt er Venstre og regeringen enige, forstår jeg. Vi er altså fortsat tilhængere af visumtvang, men vi erkender, at det i henhold til udlændingeloven er ministerens område.

Ebba Strange (SF):

Det er helt åbenbart, at Europa og verden har svært ved at skabe fred i Bosnien-Hercegovina og i det tidligere Jugoslavien i det hele taget; det må vi se i øjnene. Det betyder, at tragedien er der og tragedien fortsætter.

I den situation er der for SF ingen tvivl om, at Europa har et kæmpeansvar over for de mennesker, der bliver jaget på flugt på baggrund af krigen, et ansvar for, at disse mennesker har et sted at flygte hen. Efter vores opfattelse er der intet modsætningsforhold imellem, at vi giver folk lov til at flygte til Danmark, og så det, at Danmark hjælper i nærområdet; og Danmark gør da også begge dele.

Jeg udtalte her fra talerstolen i torsdags, da vi havde debatten om regeringens udlændingeredegørelse, og jeg vil gerne gentage det, at jeg syntes, det var beklageligt, ja direkte pinligt, så lidt fodslag der er mellem EF-landene, og at så mange af de store EF-lande – England, Frankrig, Spanien – gør så lidt, når det drejer sig om at modtage flygtninge, som ønsker at flygte fra det allernærmeste område. Efter vores mening bør det ikke få Danmark til at ryste på hånden, og jeg håber heller ikke, det får de andre nordiske lande til det. Skandinavien skulle gerne blive ved med at bevare sit humanitære ansigt udadtil, selv om Danmark er medlem af EF og de andre skandinaviske lande ikke er det.

Der er selvfølgelig også i dag blevet talt om den undersøgelse, vi fik præsenteret i torsdags her i Folketinget, og jeg takker ministeren for, at hun nu har fulgt den op. Men jeg vil gerne sige, at når vi læser de papirer, vi fik i torsdags, og ser, at langt størstedelen af de mennesker, der angives at komme fra sikre lande, kommer fra lande, der tidligere var en del af Jugoslavi-

en, er det afgørende for os at sige, at vi ikke opfatter dem som sikre lande. Situationen er stadig sprængfarlig både i Serbien, Montenegro og Kroatien. Jeg kan ikke et øjeblik fortænke et menneske, der har siddet i en privat indkvartering i Kroatien, i at forsøge at komme til mere sikre forhold i Danmark. Jeg synes, det er rimeligt, at vi tilbyder disse mennesker de mere sikre forhold, som vi kan i forbindelse med den midlertidige jugoslaverlov, som et stort flertal her i Folketinget har vedtaget.

På den baggrund siger SF klart nej til forslaget om at indføre visumtvang for flygtninge, der kommer fra Bosnien-Hercegovina. Vi gør det, fordi vi ved, hvordan visumtvang bliver brugt. Visumtvang bliver først og fremmest brugt til at holde folk ude, og det er også det, der er meningen med det. Det er meget svært, når man lever i Bosnien-Hercegovina, at få lejlighed til at søge visum. Man skal først flygte til et andet land, og det er sandsynligt, at man får afslag, når man søger visum. Det vil SF ikke være med til. Vi synes ikke, at det antal flygtninge, Danmark har modtaget, overhovedet er overvældende, når man sammenligner det med, hvor mange der befinder sig i Østrig, Ungarn, Kroatien, Polen og andre af de nærmeste lande. Vi har ikke gjort mere, end vi bør gøre, og vi kan gøre endnu mere end det, vi har gjort.

Sonja Albrink (CD):

Det er ikke længere siden end i sidste uge, at vi her i salen under indenrigsministerens redegørelsesdebat diskuterede spørgsmålet om visumtvang for indrejsende fra det tidligere Jugoslavien.

Jeg skal sige, at CD's holdning ikke har ændret sig i den mellemliggende periode. Vi siger nej til ubetinget visumtvang; vi vil ikke være med til at lukke vores døre for spontane flygtninge.

Indenrigsministeren har igen i dag uddybet regeringens holdning, altså hvad regeringen agter at gøre på dette område, så derfor skal jeg ikke komme nærmere ind på det. Jeg skal blot meddele, at CD ikke kan tilslutte sig det af Fremskridtspartiet fremsatte beslutningsforslag.

Elisabeth Arnold (RV):

Så er vi igen i gang med en af de utallige flygtningedebatter, som Fremskridtspartiet har

[Elisabeth Arnold]

rejst. Takket være Fremskridtspartiet får vi nu åbenbart en debat hver eneste uge om de ulykkelige begivenheder i Jugoslavien. Ingen af disse debatter bringer freden nærmere. Ingen af disse debatter løser flygtningeproblemerne. Det er muligt, at det giver Fremskridtspartiet noget profilering i pressen, men det løser ikke flygtningenes problemer.

Der er mange myter om disse forhold, og jeg vil sige, at den sidste undersøgelse, der er kommet fra Indenrigsministeriet, gør ikke op med de myter. En af myterne drejer sig om det, som hr. Helge Adam Møller så flittigt omtaler, nemlig nærområderne. Og endnu en gang er det på sin plads at citere den tidligere udenrigsminister, hr. Ellemann-Jensen, som sagde, at Europa er Jugoslaviens nærområde. Nærområdet for begivenhederne i det tidligere Jugoslavien er hele Europa. Det er hele Europas ansvar. Og at tro, at nærområdet, der hedder Kroatien, og som måske var sikkert i forgårs, skulle være sikkert om 14 dage, ville være håbløst naivt. Der er nødhjælpsprojekter i Kroatien, som har måttet rømmes med meget kort varsel, fordi der pludselig brød uroligheder ud lige præcis dér, hvor man troede, der var sikkert for kort tid siden. Så nærområderne er en dårlig undskyldning for ikke selv at påtage sig et ansvar.

En anden myte er myten om de sikre lande. I den undersøgelse, som vi har fået, omtales der forskellige tredjelande, som straks i pressen er blevet udlagt som sikre lande. Serbien er ikke noget sikkert land; Montenegro er ikke noget sikkert land; Kroatien er ikke noget sikkert land; det turde være uden for enhver tvivl.

I de nye tyske regler for asyl omtales der nogle lande, som Tyskland vil sende asylsøgere tilbage til, hvis de måtte komme til Tyskland og søge asyl, deriblandt alle EF-landene plus enkelte andre lande, f.eks. de nordiske lande. Men vi har fået oplyst i et samråd i Retsudvalget, at lande som f.eks. Tyrkiet ikke er med på denne liste. Så begrebet »sikre lande« er overordentlig vanskeligt at definere, og jeg vil i hvert fald appellere til, at vi, inden vi skrider til yderligere foranstaltninger, nøje holder os for øje, hvilken definition vi anvender for »sikre lande«, og at vi i hvert fald tager diskussionen op med vores nabolande og med de internationale organisationer, vi samarbejder med.

Den tredje myte, jeg vil hæfte mig lidt ved, er begrebet »længerevarende ophold«. Der har også været skrevet i pressen, at længerevarende ophold er over 7 dage. I de nye tyske regler for asyl omtaler man længerevarende ophold som over 6 måneder. Der er altså mægtig elastisk i de begreber, vi omtaler her, og jeg mener ikke, at 7 dage kan betegnes som andet end blot et ophold på vejen ud af en urozone, som man gør alt, hvad man kan, for at slippe ud af.

Realiteterne derimod er de appeller, som FN har udsendt til landene i Europa om for det første ikke at lukke grænserne, og for det andet at lovgive for midlertidige ophold. Det har vi gjort; det har vi efterlevet i Danmark. Og det vil jeg foreslå at vi fortsat gør; at vi ikke fraskriver os ansvaret, ikke lukker øjnene og heller ikke lukker pengepungen.

Den ulykkelige situation i Europa med flygtninge i kredsløb mellem mange forskellige lande er jo et udtryk for, at Europas lande ikke har formået at samarbejde om dette meget, meget alvorlige emne, og jeg vil gerne rose indenrigsministeren for, at hun har taget initiativ til dialog med FN og med de øvrige lande i Norden om at få en ordentlig løsning på disse problemer. Det er uværdigt, det appellerer til de værste følelser i folk, og det er en udvikling, der kan føre frem til et ghettoiseret Jugoslavien og til et europæisk Libanon, hvis ikke vi bremser udviklingen i tide.

Det Radikale Venstre kan ikke støtte Fremskridtspartiets forslag.

(Kort bemærkning).

Helge Adam Møller (KF):

Jeg synes, at fru Elisabeth Arnolds tale kræver i hvert fald en enkelt kommentar, for den radikale ordfører citerer den tidligere udenrigsminister for at have sagt, at Jugoslavien er hele Europas ansvar. Dertil kan jeg sige: Ja, ja og atter ja. Det er jeg helt enig i. Det er hele Europas ansvar.

Det, der vel så må være det overordnede spørgsmål, når vi i dag diskuterer, hvordan vi skal hjælpe de mere end 1 million mennesker, der er på flugt fra dele af det tidligere Jugoslavien, er, hvordan vi kan sikre os, at den hjælp, vi og for den sags skyld også andre lande yder, har den størst mulige effekt. Altså hvordan

[Helge Adam Møller]

hjælper vi bedst og mest effektivt de mere end 1 million mennesker, der er på flugt?

Her kan man – og efter min mening med fuld ret – stille spørgsmålet: Hjælper vi mest ved at lade hjælpen gå til de nu ca. 15.000 eks-jugoslavere, der er kommet til Danmark, og som jo fortrinsvis er dem, der har haft det ekstra overskud til at kunne rejse herop, har kunnet betale for nogle bustransporter og andet, og om hvem vi ved, at et stort flertal af dem altså ikke havde noget akut behov? Dertil bruger vi 15.000 gange 110.000 kr. om året, hvilket er mere end 1,7 mia. kr.

Hvis vi anvendte nøjagtig de samme 1,7 mia. kr. – og i den forbindelse vil jeg gerne understrege, at Det Konservative Folkeparti ikke et øjeblik har sagt, at vi skulle anvende én krone mindre, blot at vi skulle anvende dem på en anden måde – nede i Tyrkiet, i Ungarn, i Makedonien, i Kroatien, i Slovenien og andre steder, kunne vi efter vores faste overbevisning i stedet for at hjælpe 10.000-15.000 hjælpe 100.000 eller 150.000 for de samme penge.

Det er altså det, der er spørgsmålet. Vi skal hjælpe. Det er vores ansvar. Hvor hjælper vi mest effektivt? Det kan man have en anden holdning til, men jeg synes ikke, man skal skyde hinanden i skoene, at vi ikke vil hjælpe. Vi vil yde lige så meget, men vi vil gøre det på en efter vores opfattelse bedre måde.

(Kort bemærkning).

Elisabeth Arnold (RV):

Jeg er helt overbevist om, at hr. Helge Adam Møllers parti gerne vil hjælpe flygtningene; det har de tidligere vist vilje til.

Jeg vil blot advare mod den drejning eller den fortolkning af hr. Helge Adam Møllers udsagn, som man kunne frygte, nemlig at det at hjælpe spontane asylsøgere, som kommer til Danmark, og det at hjælpe i nærområderne er et enten-eller. For det er et både-og. Vi kan ikke afslå at hjælpe spontane asylsøgere, som kommer til Danmark. Men vi kan vælge at lægge så og så mange hjælpeprogrammer ned i selve de områder umiddelbart uden for de lande, hvorfra folk flygter. Men de to ting er ikke alternativer. De supplerer hinanden.

(Kort bemærkning).

Dorte Bennedsen (S):

Jeg synes ligesom hr. Helge Adam Møller,

det er godt, at ministeren har taget initiativ til den undersøgelse, vi nu har fået i to omgange.

Men jeg vil gerne sige til hr. Helge Adam Møller, at jeg synes, han skal passe på med, hvad det er, han bruger undersøgelsen til. For det første, som jeg sagde i mit indlæg, tales der om, at de kommer fra længerevarende ophold i andre lande, men der siges ikke noget om, at disse er sikre.

Når hr. Helge Adam Møller nu siger, at det store flertal af dem, der kommer, ikke har noget akut behov, må man i lyset af UNHCR's vurderinger konstatere, at de 475 ud af de 542 kommer fra områder, UNHCR karakteriserer som værende ikke sikre, nemlig Serbien, Montenegro og Kroatien.

Hvad angår citatet fra hr. Ellemann-Jensen, vil jeg gøre opmærksom på, at hr. Ellemann-Jensen ikke sagde, at Jugoslavien var Europas ansvar. Han sagde ordret: »Hele Europa er Jugoslaviens nærområde.« Og med det mente han, at vi også skulle tage folk herop, fordi problemerne skulle løses i nærområderne. Det kan hr. Helge Adam Møller forvise sig om ved at læse B.T. fra den 6. januar i år.

(Kort bemærkning).

Helge Adam Møller (KF):

Jamen hvis hr. Ellemann-Jensen sagde, at hele Europa er Jugoslaviens nærområde, synes jeg, det var noget frygteligt sludder.

Island er da ikke Jugoslaviens nærområde. Nordnorge, som ligger 4.000 km væk, er da ikke Jugoslaviens nærområde.

Så løserevet sådan synes jeg det var noget frygtelig sludder. Men lad nu det ligge!

Dernæst vil jeg gøre to bemærkninger til fru Elisabeth Arnold, der taler om, at vi ikke bør fraskrive os retten til og muligheden for at hjælpe spontane asylansøgere. Nej, det gør vi selvfølgelig ikke. Det har vi vel heller ikke gjort – det er vel omfattet af nogle faste konventioner.

Men jeg vil sætte et stort spørgsmålstegn ved, hvor spontan man er, når man har forladt Bosnien engang i efteråret 1992 og har tilbragt 6, 7 eller 8 måneder i andre lande – nogle i det, jeg kalder nærområdet, og det er, som jeg definerer det her i flygtningedebatten, de lande, der ligger umiddelbart rundt om eks-Jugoslavien. Men hvor spontan er man? Jeg mener altså, der er andre, der har langt mere behov.

[Helge Adam Møller]

Endelig en sidste bemærkning: Jeg kan ikke huske, om fru Elisabeth Arnold nævnte begrebet »ubetinget visumpligt«. Ministeren, CD's ordfører og andre gjorde det. Jeg ved ikke, hvorfor man hele tiden sætter det dér »ubetinget« ind. Jeg har ikke hørt, at der er nogen, der har talt om ubetinget visumpligt, for det opfatter jeg, som om det er fuldstændig umuligt at give visum. Vi har visumpligt over for et utal af lande i verden, eksempelvis Somalia, som har borgerkrig. Men det betyder da ikke, at vi ikke kan udstede visum til enkelte eller til grupper af mennesker. For ikke så mange år siden var der også visumpligt til Amerika. Jeg har da fået visum adskillige gange til Amerika, så de havde altså heller ikke ubetinget visumpligt, men valgte selv ud, hvem der kunne få visum. Det er det, jeg mener vi også burde gøre, altså vælge dem ud, der har størst behov, og lade dem komme til Danmark, og bruge resten af pengene – ikke mindre – til at hjælpe i det, jeg definerer som nærområdet, og det er altså ikke, som hr. Ellemann-Jensen synes at mene, Nordnorge eller Island.

(Kort bemærkning).

Elisabeth Arnold (RV):

Hr. Helge Adam Møller har hørt rigtigt. Jeg har kun henholdt mig til Fremskridtspartiets forslag, og dér står, så vidt jeg ved, »visumtvang«, og det er en helt anden barsk ordlyd end den, som hr. Helge Adam Møller citerede andre ordførere for at bruge.

Men jeg vil gerne sige lidt mere angående spørgsmålet om, hvor let det er at få visum. Det er altså ikke særlig let at få visum, hvis landets myndigheder ligger fuldstændigt i ruiner, hvis intet fungerer. Derfor kan man godt være i nød, og man kan også være i akut nød, og man kan være i akut nød for at få hjælp. Det er nemt nok for os heroppe i fred og ro at sige, at nu skal man have de og de papirer, men det kan i praksis være fuldstændig umuligt at få tingene til at fungere det sted, hvor man kommer, fra.

Jeg bliver nødt til at sige til hr. Helge Adam Møller, at selv om man har visumpligt i nogle lande, forholder det sig sådan, som hr. Helge Adam Møller også udmærket ved både fra den tidligere justitsminister, altså fra hr. Engell, og fra den nuværende indenrigsminister fra samråd i Retsudvalget, at der er visumregler i for-

skellige andre lande, som overhovedet ikke bliver overholdt, hvor man trods visumkravene siger til de pågældende asylansøgere: Hvis I kommer det sted fra, ser vi bort fra visumkravene, I kommer ind alligevel. Så det er altså et slag i luften – eller kan ofte være det – hvis man indfører visumkrav.

Derudover vil jeg sige, at hvis samtlige lande i EF, samtlige lande i Norden, samtlige lande i Europa gradvis indfører visumpligt for alle, der kommer fra Bosnien-Hercegovina, er der kun landene i det tidligere Jugoslavien tilbage, og så får vi ophobningen af alle de flygtninge, som bliver jaget bort fra Bosnien, i flygtningelejre i Kroatien og i Serbien. Dermed har vi præcis det skræmmebillede, jeg udmalede i min ordførertale, nemlig et europæisk Libanon, som Europa i øvrigt lukker øjnene for. Og det kan vi ikke være bekendt.

(Kort bemærkning).

Dorte Bennedsen (S):

Hr. Helge Adam Møller satte spørgsmålstegn ved, hvor spontane de egentlig er, nogle af disse flygtninge, der i henhold til ministerens undersøgelse kommer hertil, og hvor meget behov de har for beskyttelse.

Dertil vil jeg sige, at det er rigtigt, at en del bosniere er taget til Serbien, da de blev fordrevet fra deres hjemområde, og dér fik de faktisk også en eller anden form for opholdstilladelse. Men det, de oplever nu, er, at serberne begynder at tage denne opholdstilladelse tilbage og sende dem tilbage til Bosnien. Selv om disse mennesker har været 4, 5 eller 6 måneder i Serbien, har de behov for beskyttelse, og den kan de ikke få i Serbien.

Hr. Helge Adam Møller mener, at det er noget vrøvl, den tidligere udenrigsminister, hr. Ellemann-Jensen sagde, og det er jo en vurdering, man kan have. Man kan også have den vurdering, at det er et udtryk for en lidt større erkendelse og en lidt større ansvarsfølelse, at den tidligere udenrigsminister måske netop ud fra det job, han bestred i 10 år, er klar over, at et flygtningeproblem af denne størrelse ikke kan løses i Kroatien, som i forvejen har taget en lille million, i Ungarn, som har taget 100.000, i Polen, som har taget 50.000-60.000, og at vi på den baggrund anstændigvis ikke kan sige: Vi fik 9.000 sidste år, og vi har fået 15.000 eller 10.000 i år, så kan vi ikke klare

[Dorte Bennedsen]

mere. Man kunne faktisk godt i modsætning til hr. Helge Adam Møllers konklusion drage den konklusion, at det er et spørgsmål om anstændighed og ansvarsfølelse.

Pia Kjærsgaard (FP):

For at tage det sidste først har jeg længe sidet og tænkt på, hvad der dog kunne ligge bag udenrigsministerens udtalelser. Jeg tror, det har noget at gøre med, om man er i regering, eller om man er i opposition, i hvert fald for den tidligere regering. Jeg kunne nævne utrolig mange udtalelser fra de tidligere regeringspartiers ordførere, som jeg ikke rigtig kan få til at harmonere med det, der bliver sagt i dag. Men så må jeg sige, at jeg er langt bedre tilpas ved det, der bliver sagt i dag, end det, man sagde, da man var i regering.

Det er ingen hemmelighed, at Fremskridtspartiet længe har krævet visumtvang, og at vi også under den tidligere regering var indstillet på, at vi skulle indføre visumtvang, og vi kan – for at bruge fru Birthe Rønn Hornbechs udtryk – godt ærgre os lidt over, at den tidligere regering ikke blot gennemførte det administrativt. For det kan den til enhver tid siddende justitsminister eller indenrigsminister – den, der har området – jo gøre. Det gjorde man ikke. Man forhørte sig hos partierne, og man fandt godt nok ud af, at der ikke var et flertal – Fremskridtspartiet var selvfølgelig et af de partier, som gerne ville have visumtvang – men man gjorde det ikke. Man kørte en runde, men gennemførte det ikke.

Men jeg kan sige i dag, at jeg er umådelig tilfreds med, at både Venstre og De Konservative har bakket op om vores forslag. Det synes jeg er positivt, og det siger jeg naturligvis tak for.

Når vi har fremsat dette forslag, er det netop også, fordi vi ønsker debatten i salen. Der foregår alt for meget ovre på ministerens kontor bag de lukkede døre, og vi har længe ønsket, at man tog en debat åbent og ærligt om, hvilke partier der reelt ønskede, at der skulle indføres visumtvang. Vi synes, situationen er og i lang tid har været komplet uholdbar, og det er en nødvendig foranstaltning, specielt efter at Tyskland har strammet gevaldigt og fornuftigt op.

Vi ved, at det er organiserede busrejser, der transporterer borgere fra det tidligere Jugosla-

vien. Vi har nok alle sammen en stærk mistanke om, at mange af de flygtninge, vi har fået, ikke er reelle flygtninge, men er mennesker, som er rejst igennem sikre lande. Vi ved også, at den undersøgelse om de bosniske flygtninge, der er kommet, og som der er blevet henvist til mange gange også her i dag, viser, at en meget stor procentdel er mennesker, der har haft længerevarende ophold i andre lande.

Men hvad gør man så – overvejende, synes jeg – fra Socialdemokratiets side? Man mistænkeliggør faktisk sin egen undersøgelse. Det er, som om man er blevet forskrækket over, at den mistanke, som mange har haft, har vist sig at have bund i virkeligheden, og så mistænkeliggør den i stedet for at sige: Det kunne jo være, vi skulle ændre reglerne.

Jeg vil også gerne sige til indenrigsministeren, at jeg synes, man skal lade være med at hænge sig i detaljer, som jeg synes ministeren gjorde under sin svartale. Jeg er selvfølgelig ked af, at vi er kommet til at skrive »justitsministeren« i stedet for »indenrigsministeren«, men jeg betragter det faktisk som en meget lille detalje i vores forslag.

Dernæst vil jeg gerne sige til ministeren, at jeg er ved at være træt af, at ministeren blot vil »drøfte«, hvad vi nu skal gøre, at ministeren vil have »afdækket« mulighederne, at ministeren har en vent og se-holdning, for det er jo i virkeligheden det, ministeren har. Og ministeren bliver ved, ligesom under debatten i sidste uge, med at sige, at man absolut skal drøfte, i hvor høj grad man kan lægge hjælpen i nær-områderne. Men hvad gør ministeren konkret? Ingenting. Jeg synes, der bliver gjort for lidt i det spørgsmål, og er ganske enig med hr. Helge Adam Møller, som ønsker, at den hjælp, der skal ydes, bliver ydet lokalt.

Jeg har set en udtalelse fra ministeren – ministeren sagde det desværre ikke i dag – om, at der skal findes en løsning inden sommerferien. Jeg ved ikke rigtig, hvad det er for en sommerferie, for der er jo rykket rundt på mange sommerferier i år, men der er under alle omstændigheder ikke ret lang tid til. Jeg vil bede ministeren fortælle, hvad det er. Er det det beskyttelsespas, som har været lidt fremme i dagspressen, ministeren lægger op til? Er ministeren bange for at nævne det i dag? For det lyder som om, det er noget af det, som vi også godt kunne tænke os, altså som rent faktisk er et vi-

[Pia Kjærsgaard]

sumkrav eller -tvang, eller hvad man ønsker at kalde det.

Dernæst vil jeg gerne sige til fru Elisabeth Arnold, at jeg synes, det var en underlig tale, som fru Elisabeth Arnold holdt, hvor hun nærmest var irriteret over, at Fremskridtspartiet rejste en debat hver evig eneste uge, og udtalte, at Fremskridtspartiet ikke løste problemerne på den måde, men at Fremskridtspartiet blot ønskede at profilere sig i pressen på den baggrund.

Allerførst vil jeg sige til fru Elisabeth Arnold, at vi rejser de debatter i folketings salen, som vi mener det rigtigt at rejse, og det bliver vi ved med, uanset hvor meget Det Radikale Venstre ikke ønsker, at udlændingedebatter skal rejses i folketings salen. Vi har i mange år ønsket, at debatten skulle føres her, så befolkningen kunne få et indtryk af, hvad de forskellige ordførere mente på området.

I den forbindelse vil jeg gerne spørge fru Elisabeth Arnold, om den debat, som blev rejst i sidste uge af regeringen, først om redegørelsen og så om de lovforslag, der fulgte efter, var noget, som regeringen ikke mente løste problemerne. Var det en debat, som regeringen mente bare skulle føres, for at man kunne profilere sig selv i pressen? Hvad er det dog for noget sludder rent ud sagt at komme med!

Om man kalder det visumtvang eller visumkrav, synes jeg egentlig ikke er så væsentligt. Det er jo i virkeligheden det samme. Jeg synes, det er en lidt forvrænget debat, om man siger ubetinget visumkrav eller -tvang, eller hvad det var for nogle udtryk, der blev brugt heroppe. Det, der er væsentligt, er, at vi får indført nogle regler, at vi ikke bliver ved med at lade det dalre derudad, for det er jo i realiteten det, ministeren gør.

Ministeren har hele tiden nogle sætninger, der rummer udtryk i retning af, at nu må vi lige vente et stykke tid endnu og se, hvordan udviklingen bliver. Jeg synes, det er svagt, jeg synes, det er opgivende, og jeg synes, det er slapt, at man ikke opstiller nogle krav, som de andre lande i EF jo også har. Vi kan ikke blive ved med at sige, at vi ikke vil stramme op på området. Landene omkring os strammer faktisk op, og derfor er vi også nødt til at gøre det.

Der bliver nævnt nogle tal, som Socialdemokratiet, Det Radikale Venstre og SF kunne tilslutte sig. Jeg fik nærmest det indtryk, at SF

mente, det langt fra var nok, men at det ikke var noget at snakke om. Jamen det er noget at snakke om, og jeg har da også lagt mærke til, at indenrigsministeren selv har udtrykt bekymring og skepsis på dette område. Nu mangler vi bare, at ministeren handler, at det ikke bare er ord til pressen, men at der kommer nogle reelle initiativer fra regeringen.

Vi vil med forventning se frem til, hvad det er, ministeren vil inden sommerferien, for der er ikke ret lang tid til.

Indenrigsministeren (Birte Weiss):

Der var i fru Pia Kjærsgaards indlæg en række spørgsmål direkte rettet til mig. Først var der en, forstod jeg, nærmest bebrejdelse, der skulle gå på, at alt for meget foregik bag ministeriets lukkede døre.

Til det er min reaktion: Jeg har dog aldrig hørt mage! Den nye regering har indført en meget åben linie med hensyn til udlændingepolitikken, der står i skærende modsætning til det, den tidligere regering gjorde. Vi har faktisk set det som en stor fordel for hele udlændingeområdet, at vi nu engang deler den viden og de oplysninger, vi kommer i besiddelse af, med alle Folketingets partier. Vi gør det, uanset om de er positive eller negative, og det er også ud fra en holdning, der går ud på, at på et politikområde som dette, hvor myterne har så god grokraft, som de har, er alle parter bedst tjent med, at vi lægger så mange facts på bordet som overhovedet tænkeligt.

Så at det skulle være et karakteristikum for denne regering, at tingene foregår bag lukkede døre, må jeg nok kalde en fejlfortolkning eller en mangel på klarsyn hos fru Pia Kjærsgaard.

Jeg mener tværtimod, at der er tale om en meget hårdt tiltrængt åbenhed om udlændingepolitikken. Og det er naturligvis også baggrunden for, at den undersøgelse, som vi nu har drøftet den sidste uges tid så intenst, er blevet lagt frem. Naturligvis ville det have været lidt mere bekvemt bare at have den til sin egen orientering. Jeg ved til gengæld, at det er en arbejds metode, vi ikke bryder os om i regeringen. Vi har også iagttaget i forhold til den tidligere regering, hvad nedlåsning af oplysninger i lukkede skuffer kan føre med sig. Jeg tror, det er meget vigtigt, at vi giver hinanden så reelle vilkår at diskutere udlændings spørgsmål på, som det overhovedet er muligt. Deraf også in-

[Indenrigsministeren]

spirationen til, at vi ikke selekterer efter, hvad der lige præcis kunne være mest bekvemt for den siddende regerings holdninger.

Dernæst var fru Pia Kjærsgaard inde på noget andet, som jeg heller ikke forstod. Jeg forstod faktisk ikke, at man kunne sige, at der fra regeringspartierne ordførere var tale om mistænkeliggørelse af denne undersøgelse.

Jeg hørte det faktisk lidt anderledes. Jeg hørte en kvittering for, at den første undersøgelse nu er blevet yderligere fulgt op, sådan at vi har fået en bekræftelse på, at den tendens, der var for de første to uger, rent faktisk også viser sig at være holdbar, om end der er nogle ganske små afvigelser, også når vi tager de efterfølgende tre uger med.

Jeg mener, man misbruger den undersøgelse – og det er rettet til fru Pia Kjærsgaard og hr. Helge Adam Møller – når man forsøger at inddige i undersøgelsen noget andet end det, der står.

I undersøgelsen opererer man ikke med »sikre lande«, man opererer med »tredjelande«. Det er naturligvis en fuldstændig afgørende forskel, og det gør, at man kan diskutere, om den slags undersøgelser så egentlig er brugbare i et forsøg på at skabe orden og vedrørlighed i debatten. Men eftersom der også er mange ordførere her i dag, der har hæftet sig ved den samme mærkværdighed eller skævhed i Det Konservative Folkepartis og Fremskridtspartiets fortolkning, kan jeg sige, at vi såmænd vil fortsætte med den åbenhed ved næste lejlighed.

Dernæst sagde fru Pia Kjærsgaard: Jamen man kan da ikke blive ved med at drøfte, og man kan da ikke blive ved med at undersøge.

Jo, det kan man godt. Vi skal skaffe os et ordentligt beslutningsgrundlag, hvis vi skal ændre de regler, der gælder i dag. Dette her drejer sig ikke bare om at forsøge – det er jo det, Fremskridtspartiet vil – at lukke for adgangen til Danmark. Nej, det drejer sig for regeringens vedkommende om noget helt andet, det drejer sig om, at vi, helst sammen med de andre nordiske lande og under alle omstændigheder sammen med UNHCR, skulle finde nye metoder til, hvordan man kan hjælpe flere af dem, der kommer direkte fra krigsområderne, dels til ophold i Danmark, dels i det, som er blevet kaldt for nærområderne.

Nærområderne skal jeg gøre en enkelt bemærkning yderligere om. Ved nu at have gehørt udsagn fra hr. Helge Adam Møller i spørgsmål efter spørgsmål stillet i spørgetiden og i debat efter debat her i folketings salen under vore almindelige dagsordener er der én ting, som jeg i højere og højere grad kommer til at savne, og det er blot en lille bitte bitte smule erkendelse af, at man jo ikke som udefrakommende land kan oprette flygtningelejre i de omkringliggende lande til eks-Jugoslavien uden de pågældende landes accept.

Jeg er næsten ked af at sige det, for det er jo en banalitet, men det er tilsyneladende en banalitet, som ikke har gjort det ringeste indtryk på Det Konservative Folkeparti – i hvert fald ikke på hr. Helge Adam Møller – og derfor synes jeg, vi skal holde op med at bruge det som en slags trylleord, der skulle kunne løse alle de flygtningeproblemer, som også Danmark står over for, bare at sige: Jamen så gør det dog i stedet for alene nede i nærområderne.

I Kroatien har man officielt nu omkring 600.000 flygtninge, og folk på stedet siger – og det gælder, uanset om de tilhører myndigheder, eller om de tilhører de internationale organisationer, der arbejder med flygtningespørgsmål – at tallet formentlig er omkring det dobbelte. Derfor er der vel ikke noget at sige til, at man er tøvede i Kroatien over for at modtage flere flygtninge.

Det samme gælder i forhold til Polen, der så mange gange har været bragt ind i billedet. Til det er min reaktion: Ja, vi vil naturligvis gerne undersøge, om vi kan lave et tættere samarbejde med Polen. En stor del af de flygtninge, der kommer hertil i øjeblikket, kommer jo netop fra Polen. De tager nemlig båden fra Swinoujscie til København.

Ja til samarbejde med de polske myndigheder om dette her, men skån os dog for ustandselig at skulle høre det som noget, vi bare kan gøre efter eget ønske, og at der derefter kun står det tilbage, om den danske regering vil oprette lejre de pågældende steder, eller om vi ikke vil det. Det er faktisk regeringerne i de pågældende lande, der bestemmer det.

Vi har nu haft en række kontakter i forhold til Kroatien. Vi får i løbet af ganske få dage en tilbagemelding med hensyn til, hvilke typer samarbejde vi kan etablere ud over de flygtningelejre, vi allerede har oprettet i området. Men

[Indenrigsministeren]

at bilde befolkningen ind og forsøge at bilde Folketinget ind, at det er løsningen, og at det udelukker, at vi skal beskæftige os med de problemer, der har at gøre med de spontane flygtninge, er faktisk ikke ordentlig snak.

(Kort bemærkning).

Pia Kjærsgaard (FP):

Nu har jeg en tilbøjelighed til at betragte de fire partier, der sidder i regeringen, som en enhed. Det er måske en fejl, men når ministeren går op og bebrejder mig, at jeg har talt om de lukkede døre, må jeg gøre opmærksom på, at det faktisk var henvendt til fru Elisabeth Arnold, fordi jeg blev bebrejdet, at jeg rejste debatten i folketingssalen.

Jeg vil såmænd gerne give ministeren den cadeau, som ministeren selv lagde op til, at ministeren har været god til at orientere samtlige Folketingets partier om de initiativer, som ministeren agtede at fremlægge, men jeg synes bare, det er ærgerligt, når man som politiker bliver bebrejdet, at man kommer med nogle initiativer i folketingssalen, og det var faktisk ministerens meningsfælde – må det jo næsten være i hvert fald på dette område, og som ministeren sidder i regering sammen med – der gjorde det.

Dernæst vil jeg fastholde over for ministeren, at man mistænkeliggør sine egne undersøgelser. Det var ikke så meget ministeren, som det var fru Dorte Bennedsen, der gjorde det, og det samme skete under debatten i sidste uge. Det virker på mig som en irritation hos fru Dorte Bennedsen over de resultater, som undersøgelsen viser. Det synes jeg ikke er rimeligt. I stedet for at sige: O.k., der er noget galt, og så må vi se på, hvad vi kan gøre ved tingene, er det, som om man forsøger at forklejntingene og drosle dem ned på et plan, hvor man faktisk godt ved de ikke er. Det synes jeg også er ærgerligt ud fra den debat, vi har.

Jeg vil gerne sige til ministeren, at jeg synes, ministeren er kommet med mange gode initiativer også i sin redegørelse, men som det skete i sidste uge, kan man spørge: Hvor ligger de konkrete initiativer, f.eks. i forhold til nærområdet. Ministeren var lidt inde på det i sin besvarelse, men alligevel ikke godt nok.

Endelig vil jeg gerne rette en misforståelse hos ministeren. Vi ønsker i Fremskridtspartiet ikke at lukke for adgangen til Danmark. Det er

desværre en opfattelse, som andre partier har forsøgt at gøre til en udbredt opfattelse. Det er en fejl opfattelse, men vi er uenige i det antal, der kommer i øjeblikket, i den måde, man kontrollerer flygtninge på, og den måde, man behandler dem på, når de er kommet til landet. Det er dér, forskellen er.

(Kort bemærkning).

Helge Adam Møller (KF):

Jeg har to bemærkninger, men inden for den reglementerede tid. Ministeren siger, at jeg og andre har brugt udtrykket »sikre lande«. Under hele debatten i torsdags på 6 timer, under debatten i dag og under debatten i de offentlige medier har jeg på intet tidspunkt sagt »sikre lande«, for sikre lande er jo et udtryk, som i hvert fald for os, der beskæftiger os med det til daglig, helt klart betyder de lande, som har underskrevet FN-konventionen, og som man derved er sikker på man kan sende asylansøgere tilbage til, fordi man ved, at de ikke vil lide nogen nød dér.

Jeg har med vilje brugt andre udtryk – også i dag – og sagt, at det var folk, der kom fra områder, hvor de ikke var i akut fare. Der er efter min overbevisning en væsentlig forskel på det og så begrebet sikre lande. Jeg har ikke brugt det og vil ikke gøre det. Jeg mener ikke, at den undersøgelse giver nogen som helst dokumentation, der berettiger til at sige, at de kommer fra sikre lande.

Ministeren siger, at nu er hun træt af, at vi er nogle, der tror eller prøver på at bilde Folketing og befolkning ind, at Danmark bare kan oprette lejre i nærområder, og det er jo altså Kroatien, Slovenien, Makedonien, Polen, Tyrkiet og Ungarn.

Jeg ved ikke, hvem det er, der prøver at bilde befolkningen det ind. Selvfølgelig kan vi da ikke det. Men sagen er vel, at hvis vi siger klart og tydeligt, at vi kun vil hjælpe dem i Danmark, der har akut behov – antallet bliver så langt mindre end det, vi får i øjeblikket – og siger: De overskydende hundredvis af millioner kroner, ja, mere end en milliard, vil vi hjælpe for i nærområdet, og så går ned og siger til Tyrkiet og til Polen og til Kroatien og til Makedonien og til Slovenien: Vi har altså den holdning, at vi kun vil hjælpe de 2.000, 3.000 eller 4.000, som har mest akut behov, her i Danmark, men vi står nu med 1½ milliard i

[Helge Adam Møller]

overskud, vil I have 200 mio. kr. til hjælp i det store arbejde, I gør? – så kald mig Mads, om ikke enhver regering siger ja tak.

Ville det ikke også være et godt signal til de øvrige EF-lande, til Italien, til Spanien, til England og til Frankrig, som stort set intet gør: Det var måske en mulighed at hjælpe økonomisk? Det var også det, jeg sagde i torsdags, at vi økonomisk skulle hjælpe de lande, der ligger i nærområdet, hjælpe dem økonomisk til at hjælpe flere. Så det andet har jeg altså heller ikke sagt, må jeg sige til ministeren.

(Kort bemærkning).

Tom Behnke (FP):

Det er altid rart, når en debat blusser op igen og man får lejlighed til at vende de samme sten igen.

I den rapport, vi fik, er der tale om en række lande og en række personer, der er fordelt på de lande, hvor de har været, og som kaldes tredjelande. Om de er sikre eller ikke-sikre, er et definitionsspørgsmål, og selv hvis vi bruger den definition, der ligger i FN's konvention, er der nogle af disse lande, som er sikre lande, og der er så personer, der kommer derfra. Allerede dér er der nogle, som også efter FN's konventionsterminologi kommer fra et sikkert land. Men derudover hører vi også, at de er rejst igennem sikre lande, inden de kommer hertil. Jeg kan ikke se, at der ligger noget problem i det.

Derudover skal jeg 100 pct. tilslutte mig, hvad hr. Helge Adam Møller sagde.

(Kort bemærkning).

Dorte Bennedsen (S):

I første omgang havde jeg ikke tænkt mig at reagere på fru Pia Kjærsgaards bemærkninger om, at ordførere, herunder specielt jeg, mistænkeliggjorde ministerens undersøgelse. Men da påstanden nu blev gentaget, vil jeg blot sige, at jeg synes, det er utrolig svært at debattere med fru Pia Kjærsgaard, for hun har på forhånd lagt sig fast på nogle konklusioner og nogle modeller, hvortil tingene skal nå, og så ønsker hun under ingen omstændigheder, at der kommer nogle distraherende nuancer indimellem.

Der har ikke været tale om at underkende eller mistænkeliggøre. Jeg har tværtimod sagt,

at jeg syntes, det var godt, at denne undersøgelse er blevet lavet, det er godt, problemerne kommer op, men der er altså ikke forbud mod at være nuanceret. Der er ikke forbud mod at se på de lande, de kommer fra.

Det var det, jeg tillod mig at sige: Serbien, Montenegro, Kroatien har vi FN's, UNHCR's, ord for ikke er sikre lande. Der er risiko. Det viser de aktuelle begivenheder i disse områder.

Til fru Pia Kjærsgaard: Jeg synes, det er fortrinligt, at denne undersøgelse er kommet.

Hr. Helge Adam Møller siger, at de ikke er i akut fare. Ja, jeg må indrømme, at hvis jeg var muslimsk bosnier og sad i Serbien og oplevede, at de ophævede opholdstilladelser og sendte folk ud, så ville jeg føle mig ganske meget i akut fare. Det er også det, UNHCR siger.

Til hr. Helge Adam Møllers lille fortælling om, at hvis vi nu sagde sådan og sådan, og hvis ministeren tog til Polen med 200 mio. kr. i lommen og sagde: Kære, rare polakker, her er 200 mio. kr., for vi vil kun tage 4.000, tror jeg, det var, hr. Helge Adam Møller sagde, men nu tager I dem, og kan vi ikke lave den deal dér? – så må jeg sige, at jeg er temmelig overbevist om, hvad Polen ville svare. De ville sige: Hvorfor i himlens navn skulle vi tage nogen ud over de 60.000, 65.000, 70.000, vi har, fordi Danmark, der i enhver henseende er et bedre stillet land end vi, kun vil have 4.000?

Jeg tror, de ville vise ministeren døren rimelig hurtigt, og jeg kan godt forstå dem.

Den fg. formand (Helge Sander):

Så er vi nået til den sidste indtegnede korte bemærkning, og den tilhører fru Ebba Strange.

(Kort bemærkning).

Ebba Strange (SF):

Det var kun en kort bemærkning til hr. Helge Adam Møllers jonglering med de danske penge. Han ville placere dem rundt omkring i forskellige andre europæiske lande.

Jeg har lyst til at sige, at spørgsmålet om at modtage flygtninge ikke kun er et spørgsmål om penge. Det er et spørgsmål om mennesker. Det er et spørgsmål om, hvorvidt et samfund menneskeligt-ressourcemæssigt føler sig i overskud til at kunne skabe de vilkår for flygtningene, som man anstændigvis bør skabe.

Hr. Helge Adam Møller ved lige så godt som jeg, at Europa er fuld af folkelige spændinger

[Ebba Strange]

for tiden, spændinger mellem forskellige grupperinger, etniske grupperinger, nationale grupperinger, politiske grupperinger, og at – når vi går øst for det, der i sin tid var et jerntæppe, og som nu er sådan et lidt klingrende sølvtæppe – de lande står med meget store politiske og menneskelige problemer.

Derfor er spørgsmålet om at modtage flygtninge ikke kun et spørgsmål om at sende 200 eller 300 mio. kr. derned, men et spørgsmål om, hvorvidt et samfund føler, at det har overskud.

Jeg vil gentage, hvad jeg sagde under debatten i torsdags: Vesteuropa har introduceret menneskerettighederne på verdenskortet, Vesteuropa har introduceret flygtningeretten, Vesteuropa har et ansvar, der er større end de tidligere kommunistiske landes, for at være med til at løse de dybt alvorlige problemer, de største problemer, vi har haft siden Anden Verdenskrig, og det kan vi ikke tørre af på andre lande, ikke engang ved at sende penge derned.

Indenrigsministeren (Birte Weiss):

Som det vistnok fremgik af mit tidligere indlæg, kan der siges at være en tendens til, at jeg – indrømmet – er en smule træt af at høre hr. Helge Adam Møllers evige påpegen af, at vi bare kan lægge størsteparten af indsatsen i de omkringliggende lande, men selv om jeg vedkender mig denne træthed, vil jeg slutte debatten med at sige noget pænt til hr. Helge Adam Møller.

Det skal være en kvittering for, at det er fremgået af debatten her i dag og vel for så vidt også af debatten forleden, at der i Det Konservative Folkeparti ikke er noget ønske om at skære ned på bevillingerne til det her område, at uenigheden nu begynder at kunne indskrænkes til dels noget holdningsmæssigt med, om det er bedst at modtage folk det ene sted eller det andet sted – det vil sige, i hvor høj grad vi skal lægge indsatsen i nærområderne, og i hvor høj grad vi skal lægge den i vores eget land – dels noget, der har med teknikken omkring praktisering af flygtningepolitikken at gøre.

Jeg tager de indlæg, der er kommet fra Det Konservative Folkeparti under de seneste debatter, som et tilsagn om, at man ikke i ly af den problemstilling, som vi nu har oppe, har tænkt sig at benytte lejligheden til at smyge sig

uden om det økonomiske ansvar, som vi har for flygtningene. Jeg tager dem som et tilsagn om, at der ikke vil komme forslag om ændringer på finansloven eller særlige henvendelser til Finansudvalget angående disse spørgsmål, altså at man ikke bare melder sig ud af det økonomiske ansvar. Jeg er glad for den tilkendegivelse, for det bringer os dog på et område, der bestemt ikke kan kaldes uvæsentligt, nemlig det økonomiske område, bevillingerne, forhåbentlig en smule nærmere hinanden.

Den fg. formand (Helge Sander):

Fru Pia Kjærsgaard ønsker en kort bemærkning formentlig som afslutning på debatten.

(Kort bemærkning).

Pia Kjærsgaard (FP):

Ja, det afgør jeg jo ikke.

Nu bliver der talt økonomi, og ministeren vil meget gerne klargøre over for Det Konservative Folkeparti, at de står fast på de bevillinger, der er i øjeblikket.

Jeg har opfattet det, hr. Helge Adam Møller siger, som at man skal lægge indsatsen lokalt, men så slipper man trods alt for nogle udgifter – må jeg sige til ministeren – til flygtningelandsbyer, til integration, til alt det, kommuner og amter har i øjeblikket, for udlændingebevillinger er jo ikke bare det, som står på statsbudgettet, hvor det er utrolig svært ud fra én konto at se, hvor mange penge der egentlig bliver brugt. Der bliver brugt så mange, mange, mange penge med det system, vi har i dag, rent lokalt, og det synes jeg ministeren og i øvrigt også hr. Helge Adam Møller bliver nødt til at tænke på. Sådan er forholdene, så også ud fra den betragtning er det en logisk og sund og fornuftig ting, hvis man lægger det i hvert fald overvejende lokalt, for man slipper – og det udtryk kan man vel godt bruge – for utrolig mange udgifter rundt omkring i kommuner og amter, og det er faktisk dem, der bærer den største del af byrden.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Forslagets overgang til anden (sidste) behandling

vedtoges uden afstemning.

Den fg. formand (Helge Sander):

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til Retsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den sidste sag på dagsordenen var:

4) Første behandling af lovforslag nr. L 277:

Forslag til lov om et HIV-opsporings- og -forebyggelsesråd og et HIV-politisk Forum.

Af Jan Kørpe Christensen (FP) m.fl.
(Fremsat 27/4 93).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Sundhedsministeren (Torben Lund):

Forslaget går ud på at etablere et såkaldt HIV-opsporings- og -forebyggelsesråd og et HIV-politisk Forum.

Man kan sige, at forebyggelse og opsporing af HIV-smitte er centrale led i bekæmpelsen af AIDS. Det tror jeg der er bred enighed om her i Folketinget. Men skal vi så ikke have et såkaldt kritisk vurderende og debatterende og forslagsstillende råd på dette felt?

Jeg tror, svaret er meget enkelt. Sygdommen AIDS har i en årrække været og vil fortsat være en af de sygdomme, som har haft og vil have den allerstørste offentlige bevågenhed. Det har den her i Folketinget, hos de offentlige myndigheder, i sundhedsprofessionernes faglige debat, i internationale fora. Det har den i medierne, det har den i hele befolkningen. Der er faktisk ikke den sten, der ikke er vendt i den sag, og det adskillige gange.

Det er meget opmuntrende, at bevidstheden om denne alvorlige sygdom og risikoen for at blive smittet til stadighed viser sig at være så stærk og så udbredt. Men det fører vel også til, at det ikke er netop på dette område, der er et påtrængende behov for at etablere et sådant kritisk, debatterende og forslagsstillende råd.

Jeg skulle da også tage meget fejl, om ikke den reelle baggrund for lovforslaget er en helt anden. Forslaget er jo fremsat af et medlem af et parti, som hidtil ikke her i Folketinget har

haft større held med at få tilslutning til sine særlige AIDS-politiske synspunkter, og man kunne godt have en fornemmelse af, at det, Fremskridtspartiet her kunne have en interesse i, var at få skabt en mere permanent platform, hvorfra man har en mulighed for at holde liv i en debat om partiets særlige AIDS-politiske synspunkter.

Men jeg vil nu godt benytte lejligheden til ikke mindst over for forslagsstillerne ganske kort at trække nogle hovedlinier i den danske indsats mod HIV og AIDS op.

Grundlaget for AIDS-politikken her i landet er som bekendt fastlagt af Folketinget med vedtagelsen af en dagsorden i 1987. Den bygger på frivillighed, på anonymitet, på en åben, direkte og ærlig information. Den bygger på et ønske om, at den enkelte skal kunne henvende sig til sundhedsmyndighederne i tryghed uden at føle frygt eller risiko ved det, og den bygger også på et ønske om at undgå enhver form for diskrimination.

Fundamentet i kampen for at begrænse udbredelsen af HIV og AIDS er for det første en oplysningsvirksomhed over for borgerne generelt, over for offentligheden, for det andet en information til den enkelte, der er eller mener at være smittet, og for det tredje – når smitten er påvist – da at bryde smittekæden ved hjælp af smitteopsporing.

Der lægges afgørende vægt på, at enhver seksuelt aktiv person i første række selv har ansvaret, men også muligheden for at undgå smitte. Der har derfor især været anvendt en informationsstrategi, der fremhæver sikker sex, og som advarer mod risikoadfærd.

Tvangsforanstaltninger over for HIV-smittede og AIDS-ramte har flere gange været drøftet her i Folketinget bl.a. på foranledning af Fremskridtspartiet. De er hver gang blevet tilbagevist og efter min mening med rette. Det ville være umenneskeligt over for de mennesker, der er HIV-smittede, at bruge tvangsforanstaltninger, og det tjener heller ikke noget formål, for der kommer ikke færre HIV-smittede ud af at gennemføre tvangsforanstaltninger, tværtimod.

Jeg vil også godt sige et par enkelte ord om smitteopsporing. I forbindelse med kønssygdomslovens ophævelse, der, så vidt jeg erindrer, skete i enighed her i Folketinget, understregede Sundhedsministeriet over for amts-